

РЕШЕНИЕ

№ 4155

гр. Варна, 30.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 40 СЪСТАВ, в публично заседание на първи декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мартин Стаматов

при участието на секретаря Ана Ст. Ангелова
като разглежда докладваното от Мартин Стаматов Гражданско дело №
20213110118247 по описа за 2021 година

Производството е по реда на гл. „XVIII-та” вр. гл. „XIII-та” ГПК.

Делото е образувано въз основа на искова молба подадена от Д. В. Д., ЕГН: *****, с адрес: гр. В**** ул. „К****“ №*, съдебен адрес: гр. В****, ул. „Н****“ №*, ет.*, офис *, адв. Й. А., с която претендира да бъде осъдено ***** „А****” ЕИК: *****, със седалище гр. С****, р-н С****, ул. „С****” №*, да му заплати сумата от: 10,00 лв., частично заявена претенция от 349.46 лв. - неплатен остатък от общо 439 лева за дължими за обезщетение за застрахователно събитие по договор №***** от 16.12.2019г. за застраховка „Каско“, клауза „Пълно каско“, изразяващо се в настъпило на 28.10.2020г. увреждане по заден ляв панел на лек автомобил марка „****“, модел „****“, с рег. № *****, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба - 22.12.2021г. до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба са изложени следните обстоятелства, на които се основават претендираните права: На 16.12.2019г. ищецът сключил с ответното застрахователно дружество Договор за застраховка „Каско“, обективиран в застрахователна полица №*****/16.12.2019г. със срок на валидност от 17.12.2019г. до 16.12.2020г., на лек автомобил марка – „****“, модел „****“ с рег. № *****. Ищецът заплатил дължимата застрахователна премия в размер на 908.43 лв. на четири вноски. Договорена е застрахователна сума в размер на 12500 лв. Ищецът сочи, че на 28.10.2020г. установил нанесени увреждания по заден ляв панел на автомобила си, намиращ се на паркинг в гр. В****, ул. „Ж****“ №****. Във връзка с настъпило застрахователно събитие завел на 29.10.2020г. щета №*****/29.10.2020г. и представител на ответника извършил опис на автомобила, съдържащ горепосоченото увреждане. Въпреки надлежното регистриране, уведомяване и доказване на настъпването на застрахователно събитие съгласно Общите условия, приети от ответното дружество, то изплатило застрахователно обезщетение от 89.54 лв., несъответстващо на действителния размер на вредите, които според ищеца са в размер на 439.00 лв. Претендират се разности.

В първото по делото открито съдебно заседание допълва, че счита уговорките в т. 73 и т. 74 и т. 22.2 от общите условия на застраховка “Каско“ за нищожни съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗЗД като противоречащи на КЗ и ЗЗП. Твърди, че не е налице хипотезата на подзастраховане по смисъла на чл. 389 по КЗ и по смисъла на т. 21 от общите условия на

застрахователя, защото застрахователната сума при сключване на застрахователния договор не е по-ниска от действителната стойност на МПС-та, каквото е изискването в КЗ. След като в срока на действие на договора са документирали повече от една щета и по-всяка от тях е изплатено обезщетение, имуществото се смята за застраховано за оставащата разлика между първоначално уговореното и вече изплатеното застрахователно обезщетение. В случая няма изплатени обезщетения преди процесната щета, което да налага дозастраховане или редуциране на обезщетението при наличието на подзастраховане. Оспорва, че всички щети са изплатени. Оспорва, че някои операции следва да се приложат общо за всички щети или да не се прилагат към всички, тъй като всяка щета е отделна и при възстановяването ѝ са необходими всички операции, а ищецът не е длъжен всички увредени детайли да ги възстановява наведнъж.

В законоустановения срок по чл. 131 ГПК, от редовно уведомятия отговорник е подаден отговор, с който оспорва иска. Не оспорва наличието на валидно правоотношение между ищеца и ответното застрахователно дружество по застрахователна полица №***** от 16.12.2019г. със срок на валидност от 17.12.2019г. до 15.08.2018г за лек автомобил марка „*****“, модел „*****“ с рег. № ***** и настъпило застрахователно събитие. Сочи, че съгласно изричната воля на ищеца (изразена писмено пред дружеството, съгласно т. 73 от общите условия, доколкото застрахованото МПС е било над 10 години), застрахователното обезщетение е определено по експертна оценка, която съгласно т. 74 от общите застрахователни условия се извършва по правилата на застрахователя и приетите от него методики, цени и каталози. Не е налице въведена с императивна норма пречка, страните изрично и изначално да уговорят начина на изчисляване на застрахователното обезщетение, предвид доброволния характер на застраховката „Каско на МПС“ съобразно принципа на свобода на договарянето. Така съгласно Общите условия на сключения между страните застрахователен договор страните са договорили начина на обезщетяване, а именно по експертна оценка или доверен сервиз. Въз основа на сключения между страните договор, констатациите на огледите и описите на уврежданията е изготвена калкулация на ремонта на автомобила по експертна оценка, която възлиза на сумата, преведена на ищеца от ответното дружество като обезщетение. Еwentуално твърди, че претендираната с исковата молба сума е в завишен размер и не съответства на действителните стойности на авточастите в страната и цената на труда по средни пазарни цени, като посочва, че не са представени никакви доказателства относно размера на претенцията. Също така сочи се, че не са представени доказателства и относно извършване на ремонт по процесния автомобил и заплащането му. Въвежда възражение за наличие на подзастраховане по см. на т.21 и т. 22 от ОУ с 12,03 %, при застрахователна сума 12500лв., предвид наличието на заведени от ищеца 10 щети за застрахователни събития настъпили в един ден, поради което по тях са начислени от застрахователя общо 1503,63 лева, но са платени 1159,17 лв. Оспорват се претендираните разноски за правна защита, като се прави еwentуално възражение за прекомерност. Претендираните разноски.

Към делото е присъединено гр.д. № 4565/2022г. на ВРС, с което ищецът претендира осъждането на ответника да му заплати по същото правоотношение сума в размер на 10 лева частично от 376,63 лв. - неплатен остатък от общо 482,60 лв. дължими за обезщетение за вреди от застрахователно събитие настъпило на 28.10.2020г. в гр. В*****, изразяващо се в увреждане по предна лява врата на процесното МПС, за което е заведена щета № ***** от 29.10.2020г.

С отговора подаден по това дело, ответникът въвежда правопогасяващи възражения, идентични с докладваните по настоящото дело.

Съдът, след като прецени събраните в процеса доказателства, поотделно и в съвкупност, прие за установено от фактическа страна, следното:

От писмените доказателства – заверени за вярност копия на: свидетелство за регистрация №*****- част *, застрахователна полица №**** от 16.12.2019г. с общи условия; 4 броя квитанции за платена премия, заявления за изплащане на обезщетение за вреди на МПС от 29.10.2020г. и описи на щетите по претенции от 29.10.2020г. с № *****, № *****, № *****, № ***** № *****; № *****, № *****, № *****, № *****, № *****, № *****/27.07.2021г., № *****/20.10.2021г.; платежни нареждания № ***** от 16.11.2020г., № *****/27.07.2021г., № *****/20.10.2021г.; електронен носител (диск) със снимков материал, **се установява, че:** на 16.12.2019г. Д.

В. Д. сключил с ***** „А.“ ЕИК: ***** договор за застраховка „Каско“ обективиран в застрахователна полица №*****/16.12.2019г. със срок на валидност от 17.12.2019г. до 16.12.2020г. относно лек автомобил марка – „*****“, модел „*****“ с рег. № ***** . Във връзка с настъпили застрахователни събития Д. В. Д. завел при **** „А.“ ЕИК: ***** на 29.10.2020г. десет щети, по които представител на ответника извършил опис на автомобила, като по щети с №*****/29.12.2020г. и №*****/29.12.2020г., удостоверил налични увреждания съответно по заден ляв панел и предна лява врата. На 16.11.2020г. ***** „А.“ превело на ***** сумата от 1159,17 лв., с посочено основание обезщетения по щети № *****, № *****, № *****, № *****/29.10.2020г., № *****, № *****, № *****, № *****, № *****.

Съгласно заключението на вещото лице по приетата съдебно-техническа експертиза се установява, че въз основа на представените по делото доказателства и находящ се при ответника снимков материал, наличните при завеждане на процесните щети увреждания по детайлите на автомобила - заден ляв панел и предна лява врата, отговарят да са получени в паркирано състояние. В случая не е налице нужда от подмяна на части, а ремонтване на детайли и боядисване. Стойността на разходите – материали и труд, за възстановяването на увредените елементи по средни пазарни цени по щети № *****/29.10.2020г., № ***** 868,76 лв.

Съгласно заключението на вещото лице по приетата съдебно-счетоводна експертиза се установява, че по процесната застрахователна полица от страна на ответника са изплатени на ищеца 3 561.96 лева, от които за щети 1 903.22 лева, а за законна лихва, разходи за съдебно-автотехнически експертизи, адвокатски възнаграждения и такси за завеждане на дела - 1 658.74 лева. По заведените на 29.10.2020г. щети сумите са платени на 16.11.2020г., както следва – по щета №*****– 279,46лв., №*****– 264,65лв.; №***** – 72,15лв.; №***** -105,97лв.; №***** - 89,54лв.; №***** - 89,54 лв.; №***** - 82,11 лв.; №*****– 28 лв.; №***** – 147,89 лв. Допълнително във връзка със щети №*****/17.03.2021г.; №*****/05.01.2021г. и №*****/21.09.2021г. са платени съответно 144.72 лв. – обезщетение и разноски 539.46 лв. на 20.10.2021г.; 289.14 лв. - обезщетение и разноски 578.97 лв. 27.07.2021 г.; 310.05 лв. - обезщетение и разноски 540.31 лв. на 18.08.2022 г.

Въз основа на така установените факти, Варненският районен съд, като съобрази приложимия закон, приема от правна страна следното:

Предявеният иск е осъдителен с правно основание чл. 405 ал.1 от КЗ.

Съобразно горесцитираната правна норма и чл. 386, ал. 2 КЗ /идентичен с разпоредбата на чл. 208, ал. 3 КЗ /отм./, при настъпване на застрахователно събитие, застрахователят е длъжен да плати в уговорения срок застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието.

Предвид правната квалификация на предявения иск следва, че отговорността на ответното дружество е предпоставена от установяването на следните факти: сключен и действащ между страните към момента на настъпване на застрахователното събитие договор за застраховка "Каско на МПС", увреждане на застрахованата с договора вещ - автомобил в резултат на застрахователно събитие и размера на вредите. Респективно ответникът следва да установи предпоставките изключващи отговорността му да плати дължимото обезщетение или обосноваността на приетия от него размер на вредите.

По делото е прието на основание чл.146, ал.1 т.4 ГПК за безспорно между страните обстоятелството, че между тях е бил сключен валиден договор за застраховка „Каско“ обективиран в застрахователна полица №***** от 16.12.2019г. със срок на валидност от 17.12.2019г. до 16.12.2020г. за лек автомобил марка „*****“, модел „*****“ с рег. № ***** и настъпило застрахователно събитие.

Няма спор между страните, че собственикът на автомобила е уведомил застрахователя за настъпилото застрахователно събитие и е осигурил извършването на оглед. Не се спори, а и се установява от подписания писмен опис, че автомобилът е бил увреден към датата на огледа – 29.10.2020г., както и че застрахователят е заплатил част от застрахователно обезщетение, с което конклюдентно е признал претенцията по основание, поради което спорен е само въпроса за размера й.

По изложените съображения, настоящият съдебен състав намира, че уврежданията по застрахования автомобил са настъпили в срока на действие на договора и съобразно описания от вещото лице механизъм.

Съгласно разпоредбата на чл. 400, ал. 2 КЗ за възстановителна застрахователна стойност се смята стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. В този смисъл е и задължителната практика на ВКС, обективирана в постановени решения по реда на чл. 290 ГПК: пр. решение № 6/02.02.2011 г. по т. д. № 293/2010 г. на ВКС, I т. о.; решение № 206/03.09.2013 г. по т. д. № 107/2011 г. на ВКС, II т. о.; решение № 79/02.07.2009 г. на ВКС по т.д. № 156/2009 г., I т. о.; решение № 235/27.12.2013 г. по т. д. № 1586/2013 г. на ВКС, II т. о.; решение № 115/09.07.2009 г. по т. д. № 627/2008 г. на ВКС, II т. о., решение № 209/30.01.2012 г. на ВКС по т. д. № 1069/2010 г., II т. о., както и в определение № 156/27.03.2015 г. по т. д. № 1667/2014 г. на ВКС, II т. о., постановени при действието на КЗ /отм./, но приложими и в настоящия случай, съгласно която за възстановителна стойност се приема стойността на разходите за материали и труд по средна пазарна цена към момента на настъпване на застрахователното събитие, без да се прилага коефициент за овехтяване на увредените части, доколкото по такива цени ще може да се купи вещ от същото качество и количество като увредената вещ.

В случая вещото лице сочи стойност на тези вреди в размер на 868,76 лв.

Съдът намира за основателно възражението на ищеца за нищожност на клаузата на т. 74 от ОУ като неравноправна. Предвид качествата на страните по процесния застрахователен договор на потребител и търговец по смисъла на § 13, т. 1 и т. 2 от ДР на ЗЗП, към правоотношението помежду им са приложими правилата на посочения специален закон, уреждащи потребителска защита срещу неравноправни клаузи в договора. Според чл. 143, ал. 1 ЗЗП, неравноправна клауза в договор, сключван с потребител, е уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Според чл. 146, ал. 1 ЗЗП неравноправните клаузи са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално, а ал. 2 от същата разпоредба предвижда, че не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия. Когато търговецът твърди, че определено условие от договора е индивидуално уговорено, тежестта за доказването пада върху него - чл. 146, ал. 4 ЗЗП.

В случая клаузата на т. 74 от ОУ позволява на застрахователя да определи едностранно размера на своята парична престация по застрахователния договор, като избере сам методиката, по която да бъде остойностена възстановителната стойност на застрахованото имущество при частична негова повреда. От заключението на авто-техническата експертиза се изяснява, че според тази Методика на застрахователя, към която ОУ препращат, количеството на вложения труд и материали се определят по система „А****“, с която няма данни потребителят да е бил предварително запознат, и отделно се ограничават пазарните аналози при определяне цената за труд, която е в предварително фиксиран размер (20,40 лв. с ДДС), значително по-нисък от средната му пазарна цена (30 лв. с вкл. ДДС). При това положение обсъжданата клауза е неравноправна по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 3 от ЗЗП и при липса на данни за индивидуалното нейно договаряне същата е нищожна, на основание чл. 146, ал. 1 ЗЗП. Затова и Методиката на застрахователя не следва да бъде съобразявана при определяне на дължимото застрахователно обезщетение, а възраженията на ответника в обратна насока са неоснователни.

Неоснователни са възраженията на застрахователя за приложимост на клаузите на т. 21 и т. 22 от ОУ при подзастраховане на процесния лек автомобил. Според т. 21 от ОУ ако е уговорена застрахователна сума, по-ниска от действителната стойност на застрахованото МПС, и същото погине или бъде увредено, се прилагат правилата на подзастраховането - обезщетението се намалява в пропорция, равна на съотношението между договорената застрахователна сума и определената от застрахователя действителна стойност. Клаузата на чл. 22 от ОУ предвижда, че при частични щети на МПС то се счита застраховано в размер, равен на разликата между записаната в полицата застрахователна сума и размера на обезщетението. В тези случаи застрахованият има право да дозастрахова МПС до

първоначално определената застрахователна сума, като заплати допълнителна премия (чл. 22.1), а ако не стори това след изплащане на застрахователно обезщетение, при настъпване на следващо застрахователно събитие обезщетението се определя по реда на чл. 21, в съответствие с правилата на подзастраховане (чл. 22.2.). Възражението на ищеца за нищожност на тези клаузи е неоснователно. Цитираните уговорки в ОУ съответстват на нормите на Кодекса на застраховането, предвиждащи изключение от общото правило за обезщетяване на действително претърпените вреди към датата на събитието в случаите на подзастраховане (чл. 386, ал. 2 изр. посл. КЗ) и възможността в тези случаи да бъде уговорено в застрахователния договор пропорционално обезщетяване, при което обезщетението се определя според съотношението между застрахователната сума и действителната, съответно възстановителната стойност (чл. 389, ал. 2 КЗ).

Въпреки валидността на клаузите обаче, в разглежданата хипотеза те са неприложими, доколкото процесното застрахователно събитие не представлява следващо такова по смисъла на т.22.2 от ОУ, което да е настъпило след извършено вече плащане на застрахователно обезщетение за друга частична щета.

От приобщените заявления за изплащане на обезщетение за вреди на МПС, всички от дата 29.10.2020 г. е видно, че на 29.10.2020г. ищецът е завел пред ответното застрахователно дружество наред с процесните още осем щети, всички във връзка с идентично събитие, констатирано на 28.10.2020г., около 9:00 ч., при отиване до паркирания автомобил на ул. „Ж*****“ № ***** в гр. В*****. Видно от съдържанието на заявленията и съставените описи във връзка с всяко от тях, при ответното застрахователно дружество са образувани отделни застрахователни преписки по всяка от декларираните при тези условия щети по автомобила, последните потвърдени при извършен на 30.10.2020г. оглед от експерт при застрахователя, както следва: щета № ***** за увредена предна броня; щета № ***** за увреден преден капак; щета № ***** за увреден преден ляв калник; щета № ***** за увредена предна лява врата; щета № ***** за увредена задна лява врата; щета № ***** за увреден заден ляв панел; щета № ***** за увреден заден десен панел; щета № ***** за увредена задна дясна врата; щета № ***** за увредена предна дясна врата и щета № ***** за увредена задна броня.

От гореобсъденото платежно нареждане от дата 16.11.2020г. е видно, че застрахователят е изплатил на ищеца застрахователно обезщетение по всички горепосочени щети /вкл. процесните щети/ в общ размер на 1159,31 лв., с един банков превод извършен на 16.11.2020 г.

Това обстоятелство се потвърждава и от приетото и неоспорено от страните заключение на допуснатата съдебно-счетоводна експертиза. Извършените следващи плащания по щетите са неотнормими към възражението за подзастраховане, като е без значение за съдебно предявения спор и конкретният процент, с който следва да се намали обезщетението при условията на т. 21 и т. 22 от ОУ.

По изложените мотиви съдът намира, че дължимото застрахователно обезщетение по процесните щети за увредени съответно заден ляв панел и предна лява врата на застрахования лек автомобил възлиза на сумата от 868,76 лв. След приспадане на платените суми в общ размер на 195,51 лв., неизплатеният остатък се равнява на 673,25 лв., който надвишава размера на предявеното вземане от общо 20 лв.

Предвид гореизложените правни доводи и съобразно събраните доказателства по делото, съдът намира за установено наличието на всички елементи от фактическия състав, пораждащ претендираните права на ищеца, поради което предявеният частичен иск следва да се уважи изцяло за претендираната сума.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 78 ал.1 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените по делото разноски, които според приложения списък по чл. 80 ГПК и доказателствата за реалното им извършване – договор за правна помощ и вносни бележки за държавни такси са в общ размер 730 лева. В тази насока съдът намира за неоснователно възражението на застрахователя по чл. 78 ал. 5 ГПК за прекомерност, тъй като уговорения размер надвишава несъществено минималния предвиден в Наредба № 1/2004г. на ВАдвС.

Мотивиран от горното, Варненският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 405 КЗ *** „А.” ЕИК:*******, със седалище гр. С., р-н С., ул. „С.” №***, да заплати на Д. В. Д., ЕГН: *****, с адрес: гр. В. ул. „К.” №* по договор за застраховка „Каско“, клауза „Пълно каско“ обективиран в полица №***** от 16.12.2019г., относно лек автомобил марка „****“, модел „****“, с рег. № *****, **сумата от: 10,00 лева**, частично заявена претенция от 349.46 лв. - неплатен остатък от общо претендирани 439 лева като обезщетение за застрахователно събитие, изразяващо се в настъпило на 28.10.2020г. в гр. В. увреждане по заден ляв панел на застрахованото МПС, за което е заведена щета № ***** от 29.10.2020г., ведно със законната лихва върху сумата от 10 лева от 22.12.2021г. - датата на подаване на исковата молба по гр. д № 18247/2021г. на ВРС - 22.12.2021г. до окончателното ѝ изплащане, **и сумата от 10 лева** частично от 376,63 лв. - неплатен остатък от общо претендирани 482,60 лв. за обезщетение за вреди от застрахователно събитие настъпило на 28.10.2020г. в гр. В., изразяващо се в увреждане по предна лява врата на застрахованото МПС, за което е заведена щета № ***** от 29.10.2020г. ведно със законната лихва върху сумата от 10 лева от датата на подаване на исковата молба по гр. д №4565/2022г. на ВРС - 07.04.2022г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА на основание чл. 78 ал. 1 ГПК ** „А.” ЕИК: ******* да заплати на Д. В. Д., ЕГН: *****, сумата от **730 лева** представляващи сторените разноси в производството за държавна такса, възнаграждение на вещо лице и адвокат, съобразно приложен списък по чл. 80 ГПК.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Варненския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____